

A doua încercare a lui Faraon de a distruge Israelul

(Exodul 1:15-21)

Sămânța șarpelui nu contenește să atace poporul lui Dumnezeu. Prima încercare a lui Faraon de a distruge Israelul a fost contracarată: evreii s-au înmulțit pur și simplu în ciuda persecuției egiptene. Acum Faraon poruncește ca moașele să ucidă nou-născuții de parte bărbătească ai evreilor. Fiți siguri că acest măcel este o încercare de a șterge Israelul de pe fața pământului.

1:15-16. Împăratul Egiptului a poruncit moașelor evreilor, numite una Șifra și cealaltă Pua, și le-a zis: "Când veți împlini slujba de moașe pe lângă femeile evreilor și le veți vedea pe scaunul de naștere, dacă este băiat, să-l omorâți; iar dacă este fată, s-o lăsați să trăiască."

Faraon poruncește moașelor evreilor să ucidă orice nou-născut evreu de parte bărbătească. Naționalitatea acestor femei este neclară, deoarece propoziția poate fi tradusă fie prin "moașele evreice", fie prin "moașele evreilor". Numele lor sunt însă ebraice, sau cel puțin semitice, și în nici un caz egiptene.⁵ Astfel, se pare că împăratul poruncește sclavelor sale să facă o faptă de ticăloșie împotriva poporului lor.

De ce au fost chemate doar două moașe la porunca împăratului? Probabil că ele erau singurele moașe în Gosen, deși lucrul acesta pare improbabil având în vedere creșterea numerică impresionantă a evreilor.

Se poate ca ele să fi fost singurele care nu au respectat ordinele, sau poate că autorul nu și-a amintit decât numele lor. Dar cel mai probabil este că "**Șifra și Pua**" erau moașele-șefe, supraveghetoarele în cadrul instituției de moșit.⁶

Etimologia cuvântului "**evreu**" este foarte controversată. Unii cercetători au încercat o identificare cu *habiru*, un grup de oameni menționat în documentele din cel de-al doilea mileniu î.d.Cr. Dovezile sunt însă contestabile, iar identificarea este foarte improbabilă. Alții afirmă că acest termen derivă din cuvântul '*br*', care înseamnă "regiune învecinată, de cealaltă parte" (a Iordanului). Acest termen ar reflecta în acest caz începuturile tranzitorii sau semi-nomade ale poporului evreu. Biblia pare să prezinte acest cuvânt ca având originea în numele Eber, unul din fiii lui Sem și strămoș al lui Avraam (vezi Geneza 10:21; 11:14, 16). Nu avem nici un motiv să ne îndoim de această învățătură.

De ce să fie omorâți doar băieții? Motivul poate fi oricare din următoarele, singure sau în combinație: în primul rând, băieții aveau să crească și să devină soldați care puteau lupta împotriva egiptenilor (îngrijorarea lui Faraon din versetul 10); în al doilea rând, femeile evreice puteau fi ușor asimilate societății egiptene prin căsătorie; în al treilea rând, genealogiile și pozițiile sociale se transmiteau pe partea bărbătească; și în al patrulea rând, aceasta era o încercare a lui Faraon și a seminței șarpelui de a împiedica împlinirea promisiunii unui Răscumpărător de parte bărbătească, promisiune făcută în Geneza 3:15.

1:17. Dar moașele s-au temut de Dumnezeu și n-au făcut ce le poruncise împăratul Egiptului: ci au lăsat pe copiii de parte bărbătească să trăiască.

Reacția moașelor a fost neascultarea directă de autoritatea civilă. Porunca acesteia era contrară căilor lui Dumnezeu. Femeile s-au temut de Dumnezeu mai mult decât de oameni. Această atitudine ne aduce aminte de apostolii care au continuat să predice în ciuda poruncilor stricte ale Sanhedrinului de a se opri (Faptele Apostolilor 5:28-29).

Expresia "**s-au temut**" are în ebraică sensul de reverență care duce la ascultare. Una din temele principale ale Exodului apare pentru prima dată în acest verset: pe cine trebuie să slujească evreii - pe Dumnezeu sau pe Faraon?

Aici este utilizat numele obișnuit al Dumnezeului lui Israel, "**Elōhîm**". În acest verset însă, el are un articol hotărât, *Dumnezeul*. De multe ori, un apelativ însoțit de un articol hotărât indică un statut unic. *Elōhîm* este masculinul plural de la '*l*', care înseamnă putere, tărie. Atunci când este folosit cu referire la Dumnezeu evreilor, toate cuvintele asociate lui au forma de singular; atunci când desemnează alți dumnezei (ca în Exodul 20:3), el capătă forma de plural. Pluralitatea numelui lui Dumnezeu reflectă probabil pluralul onorific sau pluralul de maiestate (*pluralis majestatis*) utilizat de evrei, prin care un singur obiect este caracterizat de o anumită calitate în asemenea măsură încât este folosită forma de plural pentru a se face referire la acel obiect. Alții au încercat să impună pluralul lui *Elōhîm* ca bază pentru Sfânta Treime.

1:18-19. Împăratul Egiptului a chemat pe moașe și le-a zis: "Pentru ce ați făcut lucrul acesta și ați lăsat pe copiii de parte bărbătească să trăiască? Moașele au răspuns lui Faraon: "Pentru că femeile evreilor nu sunt ca egiptencele; ele sunt vânjoase și nasc înainte de venirea moașei."

Moașele au fost aduse să dea socoteală înaintea împăratului pământean. Dumnezeu nu le-a ascuns, nici nu le-a făcut să dispară în mod miraculos; ele au fost obligate să răspundă înaintea conducerii pentru faptele lor.

Cum trebuie să interpretăm răspunsul pe care l-au dat moașele lui Faraon? Mulți ar spune că a fost o minciună și că femeile au rostit-o pentru a-și scăpa pielea.⁷ În legea lui Dumnezeu, situația prezintă un conflict inevitabil: dacă moașele ar fi făcut ceea ce le poruncise împăratul, ele s-ar fi făcut vinovate de crimă; dacă nu, erau vinovate doar de minciună. Minciuna este cel mai mic dintre cele două rele.⁸ Alții spun

că nu există nici un fel de dilemă morală. Nu e nici un rău să minți o conducere păgână (dar cum rămâne cu porunca a noua?). Cea de-a treia sugestie este cea mai bună: nu avem nici un motiv să ne îndoim de adevărul cuvintelor rostite de moașe. Este evident că evreii erau binecuvântați în mod deosebit cu creștere numerică (vezi versetele 7 și 12 de mai sus). Poate că evreicele aveau o perioadă de travaliu scurtă și ușoară. În plus, probabil că Dumnezeu le grăbea nașterile pentru a le proteja pe moașe și pentru a-și ocroti poporul.

1:20-21. Dumnezeu a făcut bine moașelor; și poporul s-a înmulțit și a ajuns foarte mare la număr. Pentru că moașele se temuseră de Dumnezeu, Dumnezeu le-a făcut case.

Dumnezeu a făcut ca evreii să fie nespun de binecuvântați din pricina faptelor moașelor. În primul rând, persecuția mai intensă a egiptenilor a determinat o creștere și mai mare a populației evreiești. Dumnezeu a binecuvântat pur și simplu poporul Israel cu mai mulți oameni. În al doilea rând, Dumnezeu le-a dat moașelor familii. Cuvântul "case" este un substantiv masculin plural care înseamnă literal "case". Un sens uzual al acestui cuvânt este cel metonimic de "gospodărie, familie" și cu acest sens este utilizat în versetul de față. Exact aceeași expresie se găsește în 2 Samuel 7:11 și 1 Împărați 2:24. Ironia la adresa egiptenilor este deosebit de subtilă: moașele evreice salvează familiile prin neascultare de Faraon și ca urmare, Dumnezeu le răsplătește cu familii pentru actul lor de împotrivire la opresiune. Suveranitatea lui Dumnezeu este subliniată și cu această ocazie.

Aplicație

Biserica de azi este obligată să asculte de Dumnezeu mai mult decât de oameni. De exemplu, dacă o conducere poruncește ca nimeni să nu mai vestească Evanghelia altor oameni, creștinii din acea țară

trebuie să încalce porunca, deoarece Cristos ne poruncește să Îi fim martori (Matei 28:19-20). Aceasta a fost reacția ucenicilor descrisă în Faptele Apostolilor 5. Atunci când conducerea reglementează avorturi obligatorii pentru popor, creștinii trebuie să se opună. Dumnezeu nu va fi de acord ca poporul Său să comită crime (Exodul 20:13). Acesta este un principiu general referitor la cum trebuie să trăiască un creștin: el trebuie să trăiască pe baza Cuvântului lui Dumnezeu.

Al treilea atac al șarpelui (Exodul 1:22)

Faraon nu se dă bătut. El se întoarce acum spre poporul său, spre egipteni, și le poruncește să distrugă copiii de parte bărbătească ai evreilor. Fiecare etapă de asuprire regală a fost mai flagrantă și mai aspră decât cea dinaintea ei. Mai întâi, Faraon i-a înrobii pe israeliți, după aceea le-a poruncit muncitoarelor evreice să-i omoare pe cei din poporul lor, iar în final poruncește un holocaust direct. Faraon emite un mandat prin care egiptenii trebuia să omoare nouă-născuții de parte bărbătească ai evreilor. Acesta e un act ostentativ de nimicire: sămânța șarpelui trebuie să măcelărească descendența seminței femeii.

1:22. Atunci Faraon a dat următoarea poruncă la tot poporul lui: "Să aruncați în râu pe orice băiat care se va naște și să lăsați pe toate fetele să trăiască."

Cuvântul ebraic pentru "râu" este un cuvânt împrumutat de la egipteni. În limba egipteană el înseamnă "râu" și se referă, bineînțeles, la Nil. Numărul de cuvinte împrumutate de la egipteni și folosite în primele capitole ale Exodului este șocant și indică din nou profunzimea cunoștințelor autorului privind cultura egipteană.

Vechiul Testament în limba greacă, Septuaginta, adaugă după propoziția "orice băiat care se va naște" cuvântul "evreilor". Traducătorii greci au vrut să se asigure că cititorul știe că nici măcar un copil al egiptenilor nu era ținta acestui masacu.

Măcelul prefigurează un eveniment relatat în Matei 2:16, unde citim: "Atunci Irod, când a văzut că fusese înșelat de magi, s-a mâniat foarte tare și a trimis să omoare pe toți pruncii de parte bărbătească, de la doi ani în jos..." Irod, la fel de pornit ca și Faraon, a încercat să distrugă linia genealogică a evreilor și, prin urmare, să îl ucidă pe Răscumpărătorul care trebuia să vină. Dumnezeu însă, în mila Sa nemărginită, i-a ocrotit pe ambii eliberatori.

Ironia este că în Exodul 15:1, Dumnezeu aruncă armatele egiptene în Marea Roșie și distruge astfel bărbații cei mai de seamă ai Egiptului. Cuvântul "a arunca" din acest verset este un sinonim al cuvântului folosit în Exodul 1:22. Uneltirile și tertipurile egiptenilor se întorc asupra lor înșiși.

Aplicație

Trebuie să avem mare grijă când ne gândim că astfel de acte de cruzime împotriva bisericii s-au petrecut doar în vremurile străvechi. Studii recente demonstrează că în secolul douăzeci au fost martirizați mai mulți creștini decât în primele nouăsprezece secole la un loc.

Nina Shea comentează: "Milioane de americani se roagă în fiecare săptămână în bisericile lor, fără să-și dea seama că creștinii din multe colțuri ale lumii sunt torturați cu brutalitate, arestați, întemnițați și chiar uciși - casele și comunitățile lor sunt distruse - pentru simplul motiv că sunt creștini. Povestea șocantă, nerostită a zilelor noastre este că mai mulți creștini au murit în acest secol pentru că sunt creștini decât în primele nouăsprezece secole scurse după nașterea lui Cristos. Ei au fost persecutați și martirizați înaintea unei lumi oarbe și indiferente, în afara unei mari comunități tăcute de creștini.⁹ Lecția pentru noi este că sămânța șarpelui trăiește teafără și nevătămată pe planeta Pământ.